

Softdrugs

Coffeeshops in Nederland mogen softdrugs verkopen. Wel moeten ze aan strenge regels voldoen.

Cannabis

Voorbeelden van softdrugs zijn cannabis (hasj, wiet), maar ook slaapmiddelen en kalmeringsmiddelen die niet als medicijn worden gebruikt.

In Nederland gebruiken ongeveer 363.000 mensen tussen de 15 en 64 jaar cannabis. Frequent gebruik van cannabis kan leiden tot psychotische stoornissen, met name bij mensen die hier aanleg voor hebben. Jongeren zijn in het algemeen een kwetsbare groep voor negatieve gevolgen van drugsgebruik.

Het kabinet wil zware cannabis met een THC-gehalte (tetrahydrocannabinol) van 15% of meer op lijst I van de Opiumwet plaatsen. Daarmee wordt zware cannabis een harddrug. Dit schrijft het kabinet in een reactie op het rapport Drugs in lijsten van de commissie Garretsen.

Coffeeshops mogen straks alleen nog cannabis aanbieden met een THC-gehalte lager dan 15%. Op handel, invoer en uitvoer van zware cannabis komen hogere straffen te staan.

Regels voor coffeeshops

Op dit moment mogen coffeeshops softdrugs verkopen, mits ze zich aan strikte voorwaarden houden. De belangrijkste voorwaarden zijn:

- Er mag niet meer dan 5 gram cannabis per persoon per dag worden verkocht.
- Er mag geen alcohol worden geschonken.
- Er mogen geen harddrugs worden verkocht.
- Er mag geen cannabis verkocht worden aan minderjarigen.
- Er mag geen reclame voor drugs gemaakt worden.

Gemeenten kunnen zelf bepalen hoeveel coffeeshops ze binnen hun grenzen toelaten. Ook kunnen ze aanvullende eisen stellen aan coffeeshops om overlast voor de omgeving te voorkomen.

De minimumafstand tussen scholen en coffeeshops wordt vergroot naar 350 meter. Zo wordt de zichtbaarheid van coffeeshops voor scholieren verkleind.

Straf op bezit of gebruik van drugs

Het bezit van een kleine hoeveelheid softdrugs (maximaal 5 gram voor eigen gebruik) of het gebruiken hiervan wordt niet vervolgd in Nederland.

Hieronder een aantal voorbeelden van straffen. Meer informatie is te vinden in het onderwerp [Boetes voor drugs](#) op de website van het Openbaar Ministerie.

Feit: bezit van 5 tot 30 gram cannabis voor eigen gebruik Straf: maximaal 1 maand gevangenisstraf en/of €3.350 euro boete

Feit: een joint op straat opsteken Straf: dit is in sommige delen van gemeentes strafbaar gesteld om overlast op straat aan te pakken. De straf is lokaal vastgesteld

Feit: meer dan 5 hennepplanten telen Straf: maximaal 6 jaar gevangenisstraf en/of € 67.000 boete

De Nederlandse regels rondom drugs staan in de Opiumwet. Als bijlage bij deze wet zijn twee lijsten opgenomen met illegale middelen.

Nieuwe plannen voor coffeeshops

Het kabinet wil de coffeeshops voor de gedoogde verkoop van hasj en wiet kleinschaliger maken. Bovendien mogen de coffeeshops zich alleen richten op de lokale gebruiker.

Enkele pilots moeten leiden tot een systeem van kleinschalige besloten coffeeshops. Zo wordt bij een [pilot](#) in Limburg de drempel om cannabis te kunnen kopen verhoogd. De maximale hoeveelheid cannabis per klant gaat van 5 naar 3 gram. Klanten kunnen alleen betalen met een bankpas.

Daarnaast wordt het programma Versterking Aanpak Georganiseerde Misdad met kracht voortgezet. Hierbij is het tegengaan van de productie van en handel in hennep een prioriteit.

Clubpas voor coffeeshops

Er komt een clubpas voor coffeeshops. Het kabinet verwacht overlast en drugstoerisme beter in de hand te kunnen houden met besloten coffeeshops. De precieze ingangsdatum is nog niet bekend.

Voor de clubpas gaan de volgende regels gelden:

- de aanvrager van de pas moet ouder dan 18 jaar zijn en in Nederland wonen;
- hij krijgt alleen toegang tot de coffeeshop op vertoon van de clubpas en een geldig legitimatiebewijs;
- het lidmaatschap duurt tenminste 1 jaar;
- mensen die niet in Nederland wonen krijgen geen toegang tot de coffeeshops;
- er geldt een limiet voor het aantal leden dat een coffeeshop mag hebben. Het maximale aantal leden per coffeeshop wordt nog vastgesteld.

Smartproducten

Smartproducten zijn natuurlijke of chemische stimulerende middelen die vrij mogen worden verkocht. Wel moeten ze voldoen aan kwaliteitseisen.

Soorten smartproducten

Smartproducten hebben een stimulerende of opwekkende werking. Er bestaan 2 categorieën smartproducten:

- Smartdrinks of energiedrankjes: deze zijn meestal gemaakt van opwekkende stoffen zoals cafeïne, guarana en/of taurine.
- Voedingssupplementen zoals vitamine- en mineralenpreparaten: hierin zijn kruiden of kruidenextracten verwerkt die een stimulerende werking hebben, bijvoorbeeld Herbal Extacy, E-Booster, Kryptonite, Cloud Nine.

Smartproducten vallen net als ecodrugs onder de Warenwet. Deze wet stelt gezondheids- en kwaliteitseisen aan alle producten die officieel op de markt worden gebracht. Smartproducten mogen dus vrij worden verkocht (met uitzondering van pado's, die onder de Opiumwet vallen).

Smartshops

Smartproducten en ecodrugs zijn te koop in onder andere smartshops en ecowinkels. Sommige producten die in smartshops worden verkocht, kun je ook kopen in supermarkten, drogisterijen en reformzaken. De handel hierin is niet verboden. Smartshops mogen geen stoffen verkopen die onder de Opiumwet, de Wet voorkoming misbruik chemicaliën of de Wet op de geneesmiddelenvoorziening vallen.

Verschil met smartdrugs

Ecodrugs en smartproducten worden vaak verward met smartdrugs. Smartdrugs zijn geneesmiddelen die bijvoorbeeld worden voorgeschreven bij vergeetachtigheid, dementie en epilepsie. Gezonde mensen gebruiken deze medicijnen in de veronderstelling dat ze leiden tot verbetering van geheugen, concentratie en intelligentie. Smartdrugs zijn alleen verkrijgbaar op recept en zijn niet te koop in smartshops.

Paddo's en andere ecodrugs

Paddo's zijn een van de bekendste ecodrugs. Vanwege de hallucinerende werking van paddo's is de teelt en verkoop ervan verboden.

Planten en kruiden

Ecodrugs zijn planten en kruiden die het bewustzijn beïnvloeden. Van sommige is de hallucinerende, verdovende of stimulerende werking al eeuwenlang bekend. Voorbeelden van ecodrugs zijn valeriana, vliegenzwam, ginseng, doornappel en guarana. Op dit moment zijn paddo's en bepaalde cactussoorten met een hallucinerende werking de bekendste.

Veel mensen zien ecodrugs als een gezonder en lichter alternatief voor alcohol en chemische illegale drugs zoals cocaïne, XTC of LSD. Van veel ecodrugs is nog niet precies bekend hoe ze werken en of ze risico's opleveren.

Ecodrugs vallen niet onder de Opiumwet. Zij mogen dus vrij verkocht worden, met uitzondering van hallucinerende paddo's. Deze vallen vanwege hun werking wel onder de Opiumwet.

Paddo's: teelt en verkoop verboden

De teelt en verkoop van verse paddo's is sinds december 2008 verboden. De verkoop van gedroogde en het bewerken van verse paddo's was al verboden. De redenen voor het besluit zijn:

- Het gebruik van paddo's kan tot onvoorspelbare effecten leiden en daarmee tot risicovol gedrag.
- Het is niet mogelijk om de gevolgen van een eventuele 'bad trip' te beperken.
- Er is geen of nauwelijks verschil in gezondheidsrisico tussen gedroogde (bewerkte) en verse (onbewerkte) paddo's.
- In de meeste EU-landen zijn paddo's verboden.

Na ingang van het verbod is de verkoop van paddo's via groothandel en smartshops vrijwel direct en overal gestaakt. Paddo's worden niet meer openlijk aangeboden.

Het Nederlandse drugsbeleid

De overheid richt zich op het voorkomen van drugsgebruik en het beperken van de risico's voor gebruikers en hun omgeving. Gedogen vormt daarin de rode draad.

Een uitgebreid overzicht van de regeringsmaatregelen tegen drugs staat in de Kamerbrief ontwikkelingen drugsbeleid van mei 2011.

Harm reduction

Het voorkomen van drugsgebruik en het beperken van de risico's, voor gebruikers zelf en hun omgeving wordt door deskundigen 'harm reduction' genoemd. De overheid wil vooral het drugsgebruik bij jongeren voorkomen en verminderen, omdat zij de risico's van drugs vaak niet goed inschatten. Dit gebeurt via voorlichting. Bijvoorbeeld via het project De gezonde school en genotmiddelen, waaraan ongeveer de helft van de scholen meedoet.

Drugsgebruikers krijgen een goede behandeling om van hun verslaving af te komen. Is afkicken geen optie, dan is het doel de gezondheid van de verslaafde te verbeteren en de risico's te verminderen. Voorbeelden:

- Drugsgebruikers kunnen hun gebruikte spuiten gratis omwisselen voor nieuwe steriele spuiten. Hierdoor is de besmetting met HIV of hepatitis B en C kleiner.
- Behandeling met methadon en heroïne en het aanbieden van gebruikersruimten hiervoor.

Gedoogbeleid

Wiet, marihuana en hasj zijn minder slecht voor de gezondheid dan harddrugs (XTC, cocaïne), maar ze zijn even illegaal. Dit betekent dat handel, verkoop, productie en bezit van deze drug strafbaar is.

In Nederland geldt een gedoogbeleid. Dit houdt in dat bezit en verkoop van softdrugs wel als overtreding wordt gezien, maar niet wordt vervolgd.

Door verkoop van softdrugs binnen duidelijke grenzen te gedogen en streng op te treden tegen de verkoop van harddrugs, worden deze 2 markten uit elkaar getrokken. Verkoop van cannabis in coffeeshops is hiervan een voorbeeld. De gedachte hierachter is dat een cannabisgebruiker zijn softdrugs dan niet bij een illegaal opererende dealer koopt die hem makkelijk in aanraking brengt met harddrugs.

Opiumwet

In Nederland zijn de regels omtrent drugs beschreven in de Opiumwet. Deze wet maakt onderscheid tussen harddrugs en softdrugs. Als bijlage bij de Opiumwet zijn 2 lijsten opgenomen met illegale middelen. Het gezondheidsrisico voor de drugsgebruiker is het uitgangspunt van deze lijsten.

- Op lijst I van de Opiumwet staan middelen die volgens de overheid een onaanvaardbaar groot risico met zich meebrengen, de zogenoemde harddrugs. Dat zijn bijvoorbeeld heroïne, cocaïne, amfetamine, LSD en XTC.
- Op lijst II staan de zogenoemde softdrugs: henneproducten (hasj en wiet), en slaap- en kalmeringsmiddelen, zoals Valium en Seresta. Ook dit zijn geen onschuldige middelen, maar de risico's zijn volgens de overheid minder groot dan bij de middelen op lijst I.

Maatregelen tegen overlast en criminaliteit

Coffeeshops worden besloten clubs. De ministerraad heeft in mei 2011 besloten tot de invoering van een clubpas voor coffeeshops. De besloten coffeeshops zijn alleen toegankelijk voor meerderjarige inwoners van Nederland op vertoon van een clubpas.

Verder heeft het kabinet in het regeerakkoord afgesproken dat overlast en criminaliteit die verband houden met handel in verdovende middelen worden teruggedrongen. Het kabinet verscherpt het landelijk beleid en ziet erop toe dat gemeenten dit in hun vergunningen handhaven. Ook heeft het Openbaar Ministerie (OM) met een wijziging van de Opiumwet de strafeisen voor de grootschalige handel in en teelt van softdrugs verhoogd.

Harddrugs

Harddrugs zijn illegaal. De overheid treedt streng op tegen het gebruik van harddrugs en de handel hierin.

Risico's harddrugs

Voorbeelden van harddrugs zijn XTC, heroïne, cocaïne, opium, speed en LSD. Ongeveer 32.000 jongeren en jong volwassenen gebruiken cocaïne, en ongeveer 40.000 mensen gebruiken XTC. Het gebruik van heroïne neemt de laatste jaren af.

Harddrugs brengen onaanvaardbare risico's met zich mee. Gebruikers kunnen verslaafd raken, een hersenbeschadiging oplopen of ernstige psychische problemen krijgen. In Nederland zijn er regels gemaakt om het gebruik van harddrugs zo veel mogelijk te beperken. Deze regels staan beschreven in de Opiumwet.

Straffen op gebruik en handel in harddrugs

Hieronder voorbeelden van straffen rondom bezit, handel, verkoop en productie van harddrugs.

Feit: Een volwassene bezit meer dan 0,5 gram harddrugs voor persoonlijk gebruik
Straf: Maximumstraf van 4 jaar gevangenisstraf en/of €67.000 boete

Feit: Een volwassene handelt in harddrugs
Straf: Maximumstraf van 8 jaar gevangenisstraf en/of €67.000 boete

Feit: Een volwassene voert harddrugs in naar Nederland
Straf: Maximumstraf van 12 jaar gevangenisstraf en/of €67.000 boete

Controle

De overheid is nauw betrokken bij de aanpak van harddrugs, met name XTC. Naast strenge controle wordt er veel geïnvesteerd in internationale samenwerking. De overlast voor de maatschappij door drugsgebruik is ook een belangrijk aandachtspunt. Daarom wordt er veel informatie over drugs gegeven via campagnes. Deze richten zich vooral op jongeren.

XTC

XTC-pillen en capsules zijn populair in Nederland, vooral in het uitgaansleven. Het bezit van XTC is echter verboden en de handel erin wordt streng bestraft.

Gevaren XTC

XTC is een synthetische drug die de gebruiker vaak een energiek en blij gevoel geeft. Sommige mensen denken onterecht dat XTC een onschuldig middel is. Ieder jaar overlijden er mensen na het gebruik van XTC. Meestal zijn dat jongeren. Vooral mensen die een hart- of vaatziekte, suikerziekte of epilepsie hebben, lopen extra gevaar bij XTC-gebruik. Ook voor gezonde gebruikers zijn er risico's. Zij kunnen hersenbeschadigingen oplopen met als gevolg geheugenverlies, depressies en andere psychische problemen.

Strafbaarheid XTC

XTC valt in Nederland onder de Opiumwet in de categorie harddrugs. Het produceren, verhandelen en bezit van XTC is verboden en wordt streng bestraft. De productie van en handel in XTC zijn zeer aantrekkelijk voor criminelen in Nederland, omdat de productiekosten laag zijn. In kleine laboratoria kunnen in korte tijd grote aantallen XTC-tabletten worden gemaakt. Naast kleine laboratoria worden overigens ook steeds meer grote professionele labs ontdekt.

Intensieve aanpak XTC-probleem

Nederland wordt in het buitenland vaak genoemd als XTC-producerend land en doorvoerland. De Nederlandse overheid erkent het XTC-probleem en treft maatregelen om de XTC-productie en -handel terug te dringen.

De nota Samenspannen tegen XTC omvat een vijfjarenplan waarin een forse intensivering van de aanpak van synthetische drugs werd aangekondigd. Uit de evaluatie bleek dat de aanpak goede resultaten heeft opgeleverd. Zo werden er in 4 jaar tijd honderden verdachten aangehouden, meer dan 20 miljoen XTC-tabletten onderschept en rond de 130 productielaboratoria opgerold. Omdat er nog steeds op grote schaal productie van XTC in Nederland plaatsvindt en XTC ook ruim voorhanden is op de gebruikersmarkt, is in 2007 besloten de intensieve aanpak voort te zetten. Er zijn inmiddels tekenen dat een deel van de productie naar het buitenland verplaatst is.

Drugssmokkel

In Nederland krijg je voor XTC-smokkel maximaal 12 jaar gevangenisstraf en/of een boete van maximaal €45.000. Ook in veel andere (Europese) landen zijn de boetes hoog. In sommige landen kun je zelfs veroordeeld worden tot de doodstraf.

Hoe hoog straffen in het buitenland zijn voor drugssmokkel is moeilijk aan te geven. Meer informatie hierover is te vinden onder het onderwerp drugssmokkel.

Drugssmokkel

Als u in het buitenland met drugs wordt gepakt, kan de Nederlandse regering niets voor u doen. U valt onder de rechtspraak van het land waar u bent gepakt. In het buitenland wordt drugsbezit veel harder gestraft dan in Nederland. De omstandigheden in veel buitenlandse gevangnissen zijn slecht.

- [Ongewild en ongemerkt drugs smokkelen](#)
- [Anoniem drugssmokkel melden](#)
- [Vrachtwagenchauffeurs en drugssmokkel](#)
- [Zware straffen voor drugsbezit in buitenland](#)

Ongewild en ongemerkt drugs smokkelen

Soms worden mensen ongewild en ongemerkt gebruikt om drugs te smokkelen. Op de luchthaven verstoppt een drugshandelaar drugs in uw bagage of een vage bekende verzoekt u om een pakketje mee te nemen.

Als u in het buitenland wordt betrappt met drugs in uw bagage, komt u in de gevangenis terecht. Alleen als u kunt bewijzen dat u niets wist van de drugs gaat u vrijuit. Meestal kunnen mensen niet bewijzen dat ze onschuldig zijn. Ze moeten jaren in de gevangenis zitten in het land waar ze gearresteerd zijn.

U kunt voorkomen om ongewild drugsmokkelaar te worden. De volgende tips kunnen helpen:

- laat uw bagage nooit onbewaakt achter;
- laat uw bagage sealen op het vliegveld;
- neem nooit zomaar een pakketje mee voor een (relatief) onbekende, zonder te controleren wat er in zit.

Anoniem drugsmokkel melden

Staat u op het punt om drugs te smokkelen? Of bent u bang dat een kennis plannen heeft om drugs de grens over te smokkelen? De volgende tips kunnen helpen:

- Drugshandelaren beloven vaak grote geldbedragen waarmee u in één keer van uw geldproblemen verlost bent. Bedenk dat er andere mogelijkheden zijn om geldproblemen op te lossen. Kijk op de [website over schuldsanering](#). Daar staat informatie om uw financiën weer op orde te krijgen en telefoonnummers van organisaties die u kunnen helpen.
- Vaak chanteren drugshandelaren mensen om drugs voor ze te smokkelen. Zet iemand u onder druk om drugs te smokkelen? Bel (anoniem) naar Meld Misdaad Anoniem: 0800 70 00.
- Loverboys gebruiken hun 'vriendin' ook wel als drugskoerier. Is jouw vriend een loverboy? Je kunt bellen naar het meldpunt Loverboys: 038 426 83 43.
- Wilt u uw lastige situatie bespreken met iemand die u niet kent? Jongeren tot 18 jaar kunnen anoniem en gratis de kindertelefoon bellen: 0800-0432 of voor mobiele bellers: 0900-0132. Voor 18-plussers die anoniem advies willen is er stichting Korrelatie: 0900-14 50 (15 cent per minuut).
- Bent u in het buitenland en staat u op het punt om (ongewild) drugs te smokkelen? Zoek dan contact met de lokale politie of de Nederlandse ambassade.

Vrachtwagenchauffeurs en drugsmokkel

Vrachtwagenchauffeurs raken regelmatig (onbewust) betrokken bij drugsmokkel. Ze nemen vrachten aan waarvan ze niet weten wat de lading is. Vooral bij internationale transporten is het belangrijk dat een chauffeur zeker weet wat de lading is. Enkele tips:

- Controleer de gegevens van een nieuwe klant en een nieuwe ontvanger. Bijvoorbeeld via de Kamer van Koophandel of het telefoonboek.

- Vraag een nieuwe opdrachtgever om referenties en om een Verklaring omtrent gedrag voor rechtspersonen (VOG_{rp}).
- Laat een opdracht altijd schriftelijk bevestigen. Aanvaard nooit telefonische opdrachten.
- Vraag een kopie van het paspoort van de opdrachtgever.
- Werk altijd met vrachtbrieven.
- Controleer of er in de vervoersdocumenten duidelijk staat waar en wat er geladen moet worden.
- Neem onderweg nooit extra lading mee voor een onbekende. U heeft geen overeenkomst en geen vrachtbrief. Als u gecontroleerd wordt, kunt u in de gevangenis terecht komen.

Zware straffen voor drugsbezit in buitenland

In Nederland zijn de straffen voor drugsbezit of drugssmokkel laag vergeleken met andere landen. Als u de grens overgaat met drugs, houdt er dan rekening mee dat:

- de straffen zwaar zijn. Voorbeelden van veroordelingen in het buitenland voor drugssmokkel:
gepakt met 800 gram heroïne in Venezuela betekende 15 jaar gevangenisstraf;
gepakt met 619 gram cocaïne in het Verenigd Koninkrijk betekende 7 jaar gevangenisstraf;
gepakt met 2900 XTC-pillen in Roemenie betekende 17 jaar gevangenisstraf;
- de rechters in het buitenland meestal niet letten op verzachtende omstandigheden. Ze kijken alleen naar de feiten: welke drugs, hoeveel en hoe zijn de drugs gesmokkeld;
- de omstandigheden in de gevangenis vaak belabberd zijn. Zo is het in Thailand normaal dat de handen en benen van gevangenen de eerste maanden geketend zijn. In andere landen slapen er soms wel 35 gevangenen in 1 kleine cel. Er is geen hygiëne en veel geweld;
- in de meeste andere landen iemand schuldig is tot het tegendeel bewezen is. Het is bij drugssmokkel vaak moeilijk te bewijzen dat u niets van het transport afwist;
- de Nederlandse overheid niets voor u kan doen om te zorgen dat u (eerder) vrij komt, of beter behandeld wordt.

Als u gearresteerd wordt in het buitenland, kan de Nederlandse overheid u niet uit de gevangenis halen. U valt onder de rechtspraak van het andere land. Het is niet altijd mogelijk om uw straf uit te zitten in Nederland.